

Motion till riksdagen 2009/10:Sf327

av Marie Engström m.fl. (v)

Sjuklön och trygghetsfrågor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om borttagande av sjuklönekostnader i mindre företag.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om företagares sociala trygghet.

Sjuklönen och små företag

I dag har arbetsgivarna ansvar att betala sjuklön i 14 dagar. Från och med den 1 januari 2005 fick arbetsgivare dessutom ett medfinansieringsansvar från den tredje sjukveckan. Medfinansieringen gällde under hela den period som sjukpenning betalas ut till den anställde. Om den anställde kom tillbaka till arbete på hel- eller deltid eller beviljades rehabilitering upphörde arbetsgivarens medfinansieringsansvar. Regeringen tog bort medfinansieringsansvaret år 2007. Vänsterpartiet ställde sig bakom det förslaget. Vi menar dock att det behövs ytterligare åtgärder.

Vänsterpartiets förslag

När det gäller mindre företag kan regeln om 14 dagars sjuklön innebära problem. Även om mindre företag som kollektiv har en lägre sjukfrånvaro än genomsnittet, inser vi att sjuklönekostnaderna kan ge problem i det enskilda företaget. Ett mindre företag har inte alltid samma resurser och kanske inte tillgång till samma kunskaper på området som ett större företag. Det är mycket som talar för att gällande regler kan påverka företagens vilja att göra anställningar.

Fel! Okänt namn på

Det finns också risk för utestängningseffekter på arbetsmarken om människor med t.ex. återkommande sjukperioder stängs ute. Den effekten kan också bli mer tydlig nu när människor som tidigare varit sjukskrivna ska få sin arbetsförmåga prövad mot hela arbetsmarknaden.

Vi föreslår att mindre företag med upp till 10 anställda helt ska slippa betala 14 dagars sjuklön. Företag med upp till 10 anställda ska omfattas helt medan en avtrappning sker i företag med 10-15 anställda. I syfte att underlätta för mindre företag finns pengar avsatta i Vänsterpartiets budgetmotion för år 2010 för en sådan åtgärd.

Vad som ovan anförs om borttagande sjuklönekostnader i mindre företag bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Det sociala skyddsnätet

Personer som driver eget företag med F-skattsedel (enskild firma eller handelsbolag) ska ha samma rätt till socialförsäkringssystem som anställda. Det finns skillnader som är viktiga att belysa.

Nettointäkten (resultat efter skatt) i ett företag ligger till grund för SGI (sjukpenninggrundande inkomst). Om inkomsten i företaget är låg innebär det att företagaren får en låg sjukpenning, föräldrapenning etc. Det kan medföra stora ekonomiska konsekvenser om inkomsten i företaget är låg under en längre period. I vissa branscher är det också vanligt att uppbyggnadsfasen är lång. Nettoinkomsten ligger även till grund för en företagares framtida pension. Det kan också få betydelse för s.k. levebrödsföretag där nettoinkomsten är låg. Bland dessa företag finns fler kvinnor än män.

Det har funnits möjlighet att hos Försäkringskassan få godkänd s.k. jämförelseinkomst i fem år. Det innebär att SGI beräknas på lönen för anställda med liknande arbetsuppgifter. Systemet har ibland uppfattats som godtyckligt och inte tillämpats lika över landet.

Regeringen tar nu i budgetpropositionen upp vissa förslag för att öka tryggheten hos företagare. Det handlar om åtgärder som gäller sjukförsäkring, föräldraförsäkring och arbetslöshetsförsäkring. Det är naturligtvis bra, men vi pekar här på ett område där många små företag är mycket känsliga. Det är ett problem som sällan berörs och som uteslutande gäller mindre företag med få anställda.

Vid frånvaro p.g.a. sjukdom betalas sjuklönekostnader. Sjukfrånvaro innebär också avbrott i verksamheten, vilket leder till minskade intäkter samtidigt som man kan gå miste om tillfällen att få framtida uppdrag. Det kan bli mycket kännbart. I dag finns ingen möjlighet att till rimlig kostnad försäkra sig mot detta, vilket gör att ett litet företag blir mycket sårbart i det avseendet. Med senaste årets vikande efterfrågan och i många fall likviditetsproblem kan den situationen ha blivit extra problematisk.

Vänsterpartiet menar att även det problemet måste uppmärksammas i samband reformering av företagares sociala trygghet.

I direktiven till utredningen som ligger till grund för regeringens förslag sägs att det ska finnas ett starkare samband mellan den avgift som företagaren

Fel! Okänt namn på

betalar in och den ersättning som betalas ut. Vi är inte övertygade om att det på ett avgörande sätt skulle förbättra företagets trygghet jämfört med nuvarande system. Vi kan bara konstatera att den koppling som i dag finns mellan nettointäkten och utbetald ersättning hittills inte fungerat bra.

Vi menar att det är viktigt att få en lösning där människor som driver eget företag inte får en sämre försäkring än anställda. Statistik visar att anställda i små företag har färre sjukdagar än anställda i stora företag. Man kan anta att ägare till ett litet företag håller sig inom den ramen. Vad som ovan anförts om företagares sociala trygghet bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 3 oktober 2009

Marie Engström (v)

Kent Persson (v)

Gunilla Wahlén (v)